

Молодий комуніст

Орган Кіровоградського обласного ЛКСМУ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Вівторок, 10 березня 1987 року

№ 31 (3850).

Ціна 2 коп.

Завершив роботу XXV з'їзд ЛКСМУ України. Це був час і зустрічей посланців нашої області зі знайомими людьми республіки. Ось і на цьому знімку спонсор «МК» на XXV з'їзді ЛКСМУ В. Грив зафіксував момент зустрічі кіровоградців із земляком Героєм Радянського Союзу В. І. Гринчаком.

ЗАВЕРШИЛИ РОБОТУ З'ЇЗДИ КОМСОМОЛУ

КУРСОМ ОНОВЛЕННЯ

Алма-Ата. Перебудова, яка відбувається в усіх сферах суспільства, знайшла живий відгук у комсомольцях республіки. Однак, поше не завжди дається легко. Саме тому делегати XVI з'їзду ЛКСМ Казахстану із задоволенням говорили про формалізм, гоніли за кількісними показниками, що гальмують живу справу.

Підміна конкретних дій загальними закликами, відхід від реальних життєвих проблем у «кабінетну» роботу обертаються зниженням

соціальної активності, політичної культури, моральних критеріїв молоді. Саме на цьому ґрунті проростають бур'яни утриманства і речизму, національної чванливості та обмеженості, пияцтва і наркоманії.

Швидше зламати тісні рамки вчорашніх стереотипів комсомольської роботи, підкреслювали промовці, — значить, швидше покласти край цим негативним явищам.

Тбілісі. Єдиний шлях, який зв'язав у ці дні висо-

когірне село Ушгулі з великою землею, — прокладена вертольотчиками повітряна траса. Нею й довелось скористатися вчителю місцевої школи Зає Андуладзе, щоб добратися з районного центру Местіа, який опинився в самому епіцентрі снігової стихії, на XXXIII з'їзд ЛКСМ Грузії.

Характерною особливістю нинішнього з'їзду стало те, що кожному з його делегатів було надано можливість висловити свої зауваження, пропозиції і побажання щодо перебудови комсомольської роботи, прямо в залі спеціально було встановлено мікрофони. Цією трибуною скористалося багато делегатів.

(ТАРС).

ЗАНЕСЕНО НА ДОШКУ ПОШАНИ

За успіхи у соціалістичному змаганні комсомольців і молоді області бюро обкому комсомолу постановило занести на Дошку пошани обласної комсомольської організації:

Олександра КОЛЕСНИКА — машиніста гірничодобувних машин виробничого об'єднання «Олександрівський»;
Лілію КУЖЕНКО — доярку колгоспу «Союз» Знаменського району;
Сергія ВЕРБИЦЬКОГО — військовослужбовця;
Надію КРИСЬКО — доярку колгоспу імені Куйбишева Гайворонського району;
Лілію ДЕРКАЧ — свинарку колгоспу імені Леніна Долинського району;
Гліба ПІДКОВСЬКОГО — учителя Федорівської школи Кіровоградського району;
Валентину БІЛОБРОВЕНКО — медсестру Комналітської центральної районної лікарні;
Миколу КУШНІРОВА — механізатора колгоспу «Первое Мая» Маловисіківського району;
Анатолія ПРУДКОГО — старшого оперуповноваженого відділу по боротьбі з розкраданням соціалістичної власності;
Любов БІЛІЧЕНКО — продавця Новомірогородського райспоживтовариства;
Віру КОБЕЦЬ — швачку райпобудкомбінату Ульянівського району;
Василя КОСТЮКА — механізатора колгоспу імені Куйбишева Устимівського району;
Валентину ОЛЕКСІЄВУ — старшу піонервожату Корніївської середньої школи імені А. П. Гайдара;
Наталію ДЖАМІЛШВІЛІ — завідувачку навчальною частиною Вільшанської школи мистецтва;
Ольгу ІЩЕНКО — швачку Кіровоградського виробничого інтегрованого об'єднання;
Тетяну КОНОНЕНКО — студентку Кіровоградського державного педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна;
Наталію ВОЙТЮК — намотувальницю Кіровоградського заводу радіопробів;
Олександра КУЗЬМЕНКА — машиніста електроваза станції Помічна Добровеличківського району;
Віктора ДРОБ'ЯЗЕНКА — плавильника Світловодського заводу чистих металів;
Марину КОРЯХОВУ — ученицю Новгородківського СПТУ № 36;
Миколу ТИВОНЮКА — водія Новоукраїнського АТП 10041;
Василя ФІЛИМОНОВА — дояра колгоспу імені Леніна Онуфріївського району;
Юрія БІЛОУСОВА — пропагандиста Олександрівської райлікарні;
Катерину КУЧАРЕНКО — оператора поштового відділення зв'язку Голованівського району.

Враження? Найкращі!

Микола ПОЛЯКОВ:

Запам'яталися слова члена Політбюро ЦК КПРС, першого секретаря ЦК Компартії України В. В. Щербинського, сказані з трибуни з'їзду «... Якої б сторони життя суспільства ми не торкнулися, — економіки, соціальної сфери чи культури — молоді до всього є ділом».

Що це так — підтвердив хід обговорення Звітної доповіді ЦК ЛКСМУ. У всіх виступах відчувалася висока відповідальність за виконання комсомолом головної функції — бути активним помічником і резервом партії.

Як механізатора, представника сільськогосподарського виробництва, мене найбільше цікавили питання, що стосувалися розвитку нашої галузі. Дуже правильно було поставлено питання про те, що нерідко ще ми працюємо по-старому, слабо впроваджуємо інтенсивні технології, бригадний підхід. А це резерви майбутнього зростання.

Для делегатів було організовано також широку культурну програму. Запам'яталися святковий концерт і молодіжний бал у Палаці спорту, відвідання музеїв і виставок...

Словом, враження від перебування в столиці республіки, участі в роботі XXV з'їзду ЛКСМУ Укра-

здається, залізничний вокзал ще не знав такої піднесено урочистої атмосфери як та, що панувала на цьому минулої неділі. Квіти, вітання, десятки усміхнених обличч... То повернулися з найвищого форуму комсомолу республіки представники Кіровоградщини.

У важливий період, коли країна вступила на шлях прискорення і перебудови, коли все її суспільне життя пронизує атмосфера високої вимогливості, величю і дієвості розмови про те, що необхідно зробити, щоб збільшити вклад молоді у розв'язання грандіозних завдань, поставлених партією.

Підійти до враженнями від роботи з'їзду наш кореспондент попросив його делегатів доярку колгоспу імені XXII з'їзду КПРС Добровеличківського району Наталію Росовську і механізатора колгоспу «Первое Мая» Маловисіківського району Миколу Полякова. Ось що вони сказали.

Наталія РОСОВСЬКА:

Важко передати словами ту атмосферу піднесення, ентузіазму, непереможного бажання підтримати перетворення, що відбуваються у всіх сферах нашого життя, не просто словами, хай навіть правильними і своєчасними, а конкретними діями, роботою.

Один за одним піднімалися на трибуну делегати. І у всіх виступах було дано оцінку діяльності молоді в тій чи іншій сфері, поставлено проблеми, запропоновано шляхи їх вирішення. На мою думку, це основне — не просто критикувати, спростовувати і відкидати, а, насамперед, визначити своє місце і роль в подоланні недоліків.

Незабутнє враження залишилося і від зустрічей знайомств з представниками делегацій інших об-

ластей. Мимоволі шукала я серед своїх нових знайомих колег. Розпитувала молодих тваринників про їхні здобутки, цікавилася новими формами і методами роботи. Мені теж було про що розповісти. Адже представляю вже третє покоління доярок. На фермі працювала моя бабуся Катерина Степанівна, поруч зі мною трудиться і мама Ганна Степанівна. Торік ми, як і планували, подолали тритисячний рубіж. Нині ж я поставила перед собою мету — надіти не менше 4000 кілограмів молока від корови і впоратися за плановим завданням по валовому його виробництву до 70-ї річниці Великого Жовтня.

На XXV з'їзді мене було обрано членом ЦК ЛКСМУ України. Це не лише велика честь, а й неабияка відповідальність. Прагнути підтвердити це звання ударною роботою, вестиму на нові трудові здобутки наш КМК доярок.

Лінійний МР
Виступи

«Останні висновки від першого враження»

Матеріал під таким заголовком було вміщено в газеті 3 лютого 1987 ро-

ку. Виконуючий обов'язки директора Кіровоградського міжшкільного навчально-виробничого комбінату Ю. Г. Малихін повідомив редакцію, що кореспонденцію обговорено на позачерговій нараді колективу комбінату, на яку було запрошено майстрів виробничого навчання від усіх базових підприємств.

Викладені в кореспонденції факти підтвердились. Справді, контролери ВТК виробничого об'єднання «Друкмаш» не довіряли учням навіть най-

простіших контрольних операцій. За слабку організацію навчального процесу, недостатній контроль за зайнятістю учнів на виробництві, порушення правил техніки безпеки та охорони праці майстру виробничого навчання від виробничого об'єднання «Друкмаш» суворо вказано.

На сьогодні всі учні в процесі виробничого навчання завантажені роботою. Їхню роботу контролює начальник ВТК виробництва. Вирішуються

питання про створення в перспективі на підприємстві навчально-виробничої ділянки і за ініціативою підприємства — заміни спеціальності контролера на спеціальність слюсаря-інструментальника. Питання зайнятості учнів у дні їхнього виробничого навчання дирекцією міжшкільного навчально-виробничого комбінату узяті під суворий контроль.

«У семи няньках...»

З лютого під таким заголовком в «Молодому

комуніст» було опубліковано критичну кореспонденцію рейдової бригади про незадовільну роботу Кіровоградського підприємства електромереж зовнішнього освітлення по підготовці парку культури та відпочинку імені 50-річчя Жовтня до зимового спортивного сезону.

Редакція одержала відповідь від директора підприємства Г. П. КАРЯКІНА:

«Критичний матеріал опрацьовано на засіданні

Кіровоградської експлуатаційної ділянки».

В парку імені 50-річчя Жовтня було замінено усі перегорілі електролампи.

До функцій Кіровоградського підприємства електромереж зовнішнього освітлення належить поточне утримання та капітальний ремонт зовнішнього освітлення існуючих електромереж. Планом 1987—1988 р. передбачено реконструкцію парку імені 50-річчя Жовтня (замовник — міськкомунгосп, підрядник — БУ-411).

ФОТОРЕПОРТАЖ

Постійно оновлює асортимент своїх виробів колектив Міровградського виробничого швейного об'єднання. При створенні нових моделей конструктори - модельєри підприємства враховують напрями сучасної моди. Під час виставки - продажів, чергувань в торговельних залах магазинів вони радяться з покуп-

цями, і їхні поради, заусажання винористовуються для вдосконалення асортименту.

НА ЗНІМКАХ: — підшити якість продукції допоміг новий агрегатно-груповий метод роботи; його запровадила комсомольсько-молодіжна бригада О. Л. Романенко (фото зліва); Ольгу Іщенко знають в об'єднан-

ні заспівувачем добрих справ. В нинішній п'ятирічці комсомолка стала ініціатором почину «П'ятиріччю — за 3,5 роки». Слово своє вона підірпала ударною працею. Нинішнє 8 Березня у налендарі звичайному збіглося з 8 Березня 1988 року у її трудовому (фото згорі); на свою подругу в бригаді рівняється член

комсомольського бюро цеху Галина Заніздр. Вона впевнено випереджає час і працює тепер у рахунок травня цього року (фото знизу); ось такі обнови підготували нинішнього року міровградські швейниці. Зручно, красиво, сучасно (фото справа)!

Фото І. ЯНОВЕНКА.

ПРОДУКЦІЯ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ

Центральна комісія НРБ по атестації продукції присвоїла найменування «Продукція високої якості» п'ятдесяти новим моделям юнацького одягу з п'ятдесяти чотирьох, представлених толбухівською фабрикою промислової кооперації «Мир». Необхідні підприємству тканини для виготовлення цього одягу за моделями конструкторів Йорданки Тюлюшевої, Цветанки Станішевої і Анки Борачевої спільно з дизайнерським бюро, очолюваним Боріанкою Емануїловою, задалегідь замовлено тактильним фабрикам «Восьме березня» (м. Софія) та «Перше травня» (м. Варна).

Колекція одягу для дівчат і юнаків «Літо-87» значно поповнилася сукнями і плащами «Єлена», «Ірина», «Мартин», «Нептун» «Балатон»...

ТУРБОТИ ПРО КАДРИ

Важливі питання добору, розстановки та виховання комсомольських кадрів обговорив пленум Толбухівського об'єднання комсомольського комітету ДКСМ. Він визначив чергові завдання комсомольської організації окружного центру, які випливають з рішень XIII з'їзду Комуністичної партії Болгарії. Розглянуто й організаційне питання. Першим секретарем об'єднання комсомольського комітету комсомолу обрано Венеліна Драгозова, секретарем — Мінчо Черкезова. Увілнено від цих обов'язків у зв'язку з переходом на іншу роботу Божидара Димитрова та Ніколая Комарова.

В роботі пленуму взяли участь перші секретарі об'єднання комсомольського комітету БКП Борислав Пейчев і окружному ДКСМ Деян Дяков.

ВШАНУВАННЯ

ВЕТЕРАНА

КОМСОМОЛУ

Тринадцятирічним підлітком Георгій Йовев став активним учасником молодіжного революційного руху в Болгарії проти капіталізму та фашизму. На урочистому вечорі в окружному Будинку профспілок з нагоди 60-річчя ветерана промови добрим словом згадали його плідну роботу в комсомолі, зокрема — в перші роки після перемоги соціалістичної революції в Болгарії. Георгій Йовев багато років є незамінним відповідальним секретарем редакції газети «Добруджанська трибуна», всіляко пропагує болгаро-радянське дружбу. Указом Державної Ради НРБ ветерана комсомолу та журналіста Г. Йовева нагороджено орденом Червоного прапора праці.

Добірку за матеріалами толбухівської окружної газети «Добруджанська трибуна» підготував Н. ДОБРИН.

УВАГА!

КОНКУРС НА КРАЩУ ЕМБЛЕМУ МІЖНАРОДНОГО КЛУБУ МЕХАНІЗАТОРІВ «КІРОВОГРАД—ТОЛБУХІН»

Обком ЛКСМ України та рада міжнародного клубу механізаторів «Кіровоград - Толбухін» оголошують конкурс на кращу емблему клубу і запрошують до участі професіональних та самодіяльних художників, членів гуртків образотворчого мистецтва при Палатах піонерів та клубах Інтернаціональної дружби.

В ескізах емблеми повинні знайти відображен-

ня дружні зв'язки трудявників Кіровоградщини та Толбухівського округу НРБ, нові елементи технічного співробітництва молодих механізаторів обох країн.

Найкращі малюнки публікуватимуться в «Молодому комунарі», газета розповідатиме про найактивніших авторів - художників.

Ескізи слід виконувати на креслярському папері, розмір по ширині якого не повинен перевищувати 7 сантиметрів (висота довільна). Оригінали підносяться в двох варіантах: кольоровому — гуаш, акварель та чорно-білому — туш.

Разом з ескізами автори

повинні повідомити про себе такі дані: прізвище, ім'я та по батькові, вік, професію, домашню адресу і телефон.

Малюнки надсилайте на адресу обкому комсомолу: 316050, вул. К. Маркса, 41. На конверті обов'язково зробити помітку: «Конкурс клубу «Кіровоград-Толбухін»».

Підсумки конкурсу будуть підбиті під час XVII засідання міжнародного клубу, яке відбудеться у вересні 1987 року.

Переможці конкурсу будуть нагороджені Почесними грамотами обкому ЛКСМ України та цінними подарунками, їх буде запрошено на засідання клубу.

СЛУЖАТЬ НАШІ ЗЕМЛЯКИ

СТАРШИНА ЮРІЙ БОГДАН

Комсомол Збройних Сил СРСР з повним правом називають бойовим загном ВЛКСМ. Воїни - комсомольці пишно несуть службу, вони і вдень, і вночі на бойовому посту. Їх справи поповнені романтикою та суворими буднями, вихованням мужнього характеру, оволодінням складною технікою, зброєю, підвищенням військової майстерності. У самовідданій рятівній праці розкриваються надзвичайні якості захисників Радянської Батьківщини — відданих синів, полум'яних патріотів та інтернаціоналістів.

Немов естафету, від покоління до покоління передають вони найкращі якості воїнів країни Рад.

Юрій Богдан виріс в селищі Кременчувате Компаніївського району. Тут пройшло його дитинство, шкільні роки. Звідси у жовтні 1985 року він

пішов служити до лав Військово-Морського Флоту.

Новобранцем нелегко даються їхні перші безсонні вахти, підйоми по тривозі, напружене навчання новій справі. Змінюються по черзі військові завдання, кінцева мета яких зробити матросів висококваліфікованими спеціалістами. І поступово ще вчорашні школярі стають справжніми солдатами.

Відмінник бойової та політичної підготовки Юрій Богдан — переможець соціалістичного змагання на честь XX з'їзду ВЛКСМ. Ініціативний курсант бере активну участь у житті підрозділу.

Він користується великим авторитетом серед особового складу та командирів. Його обрано до комсомольського бюро підрозділу. Особистим прикладом воїн мобілізує комсомольців на досяг-

нення високих результатів у рятівній праці. Принциповий, чесний, він не приховує недоліків, відкрито говорить про наболіле, працює над усуненням усього, що заважає крокувати вперед. За власні ініціативи Юрій неодноразово заохочувався командуванням.

Нещодавно в усіх підрозділах флоту було поширено фотолістинки, які розповідають про відмінну службу Юрія Богдана. Комсомолів Кіровоградщини пишається своїм вихованцем.

М. ЛИСЕНКО.

На знімку: Ю. БОГДАН.

«Що там не мами, а в кондитера не життя — мед. Ян накупи, подали від начальства і поблизь до кухні...» «Дивись, не розтопів від солодкого...»

(З мимоволі підслуханої розмови двох десятикласниць міської середньої школи).

КОЛИ РОЗПОВІДЬ про зміст цього діалогу директорів об'єднання громадського харчування районного споживачого товариства А. О. Руденку,

можливість виробляти продукції більше і з меншими фізичними затратами. Та ось біда: оте «механічне» тісто було значно нижчої якості і виробу з нього не приваблювали покупця ні смаком, ні виглядом. Коротше кажучи, після недовгої наради, вирішили кондитери від того тіста відмовитися і зраз працюють за старим способом: тридцятикілограмові діжки й власні руни. Як кажуть, є підстави для роздумів не лише нерівнини, але й мужчин-

Є Й ГІРКОТА СОЛОДКОГО ТОРТА

той довго сміявся, а потім запропонував:

— Якраз сьогодні в кондитерському цеху працює зміна Алли Антонівни Клим — наша молодіжна бригада. Ось хай вони й розкажуть про своє життя - буття. Може, й та десятикласниця прочитає. Ій це на користь піде...

В цех потрапив уже в другій половині дня. Після морозного повітря тепло електронечей видавалося надзвичайно приємним. Та вже за п'ять хвилин враження помітно змінилося. Бо було тут не просто тепло, а стояла справжня спена, насичена п'янкими (якщо не сказати задушливими) пахощами різних спецій і приправ. Щодо дівчат, то вони звично робили свою справу: місили, пекли, вимальовували за допомогою чужеродних пристосувань цукрово-ірреміз двана...

— А де є легка робота? — дивується бригадир. — Хоча, звичайно, не кожен зможе дванадцять годин біля наших печей вистояти.

Кондитерів четверо. Бригадир Алла Клим, дві Наталки — Іванько й Усаті та Тетяна Буренко. Працівники вони у колективі шановані. Тут можна було б згадати і премії, і грамоти, і подяки, яких у дівчат вистачає, назвати красномовні цифри, проценти. Все це, звичайно, важливо. Та розмова зайшла про інше: про небажухість і відповідальність, честь і обов'язок. І почалася ця розмова не в цеху, а ще в конторі об'єднання, де мені розповіли цікаву історію.

Господарки знають, яка то нелегка справа — тісто місити. Та ще коли його не один десяток кілограмів. Словом, коли в цеху з'явилася спеціальна тістомисна машина, всі дуже зраділи. Адже випадала

раціоналізаторів.

Якщо продукції діачата з бригади вважають справою честі. Ще більше впевнилися в правильності своїх переконань за останні роки: після квітневого (1985 р.) Пленуму ЦК КПРС, XXVII з'їзду партії, форуму профспілок країни. Порадившись, запровадили простий і ефективний спосіб виготовлення рулетів, при якому значно економиться час і вивільняються дві пари робочих рук. Це доки мужчини збираються їм допомогти.

Припав бобринчанам до смаку і фірмовий торт «Ласунка», що з'явився в торговельній мережі ледь більше місяця тому. Та, мабуть, мало хто знає, що народився він теж у їхній молодіжній бригаді.

Справді, професія кондитера цікава, творча. Та, на жаль, більшість людей знайома з нею лише через торти і печиво, що прикрашають наші святкові столи. Самі ж творці ласощів мимоволі залишаються в тіні.

Бригада Алли Клим — дружна. І не тільки в роботі. Часто дівчат можна побачити разом і в дні свят та вихідних. Так, наприклад, гуртом ходили вітати Людмилу Гладкову з новонародженою донькою. А то й просто — одна до одної в гості приходять.

Чи ж тільки спільна професія стала запорукою їхньої дружби? Напевне, що ні. Суть, мабуть, в єдності переконань вчинків, думок, мрій, — позиції, яку обрали діачата в прагненні бути корисними суспільству, в почутті обов'язку перед людьми і власною робітничою совістю.

О. ГАВРИЛЕНКО.
м. Бобринець.

ГРАЄ ВІТЕР НАД ВКРАЇНОЮ

(роздуми про Тараса Шевченка у двох частинах)

Частина перша.

Північна Пальміра

Як люблю я це місто, коли у всьому зачаруванні білих ночей встає червень, і світліється в старих садах бузками, і висвітлюється на білій сторінці часу велич Літнього саду...

Ось тут, в Літньому саду, в таку ж білу ніч відбулася зустріч молодого академіста Івана Сошенка з учнем «різних живописних справ» цехового майстра Василя Ширяєва Тарасом Шевченком, яка визначила майбутню долю талановитого хлопчини...

Власне, немає потреби розповідати біографію Тараса Шевченка, вона відома кожному, хто хоч якоюсь мірою кохався на українському слові. У даному разі мене цікавить інше. Шевченківський Петербург. Часто говорять про пушкінський Петербург. Петербург Олександра Блока. Але й ніхто не заперечить, що є Петербург Тараса Шевченка. Місто, де він був не тільки нещасним. Петербург Тараса Шевченка — це Літній сад, це кам'яна брила Васильєвського острова (тут знаходилася Академія художств, яку Шевченко почав відвідувати після визволення з кріпацтва), набережна Мойки... Останню адресу я називаю умовно, Шевченко ніколи не зустрічався з Пушкіним і невідомо, чи знав щось про хрїпака Шевченка великий російський поет, але подумайте, яку велику роль у житті поета зіграли люди, що були близькими і добре знайомими Пушкіну. В. А. Жуковський, старий Венеціанов, М. Віельгорський і насамперед «улюбленець великосвітських сало-

нів» К. П. Брюллов, чия картина «Останній день Помпеї», за свідченням сучасників, «наробила тарараму в Європі».

Трапилося так, що більшу частину свого життя Тарас Григорович був відірваний від України. Земля його предків могла б залишитись лише гірким спогадом дитинства: «Мені тринадцятий минало», «І виріс я на чужині», «Ми вкупочці колись росли...» І тоді у 1840 році, коли вийшла перша книжка нікому невідомого поета, названа досить дивно для російського слуху «Кобзар», в якій було всього вісім віршів, ніхто не здогадувався, що народився великий поет України. Петербурзькі знайомі бачили в ньому видатного живописця, сам Брюллов назвав Тараса своїм улюбленим учнем. А після того, як Шевченко створив перші офорти «Живописної України», про нього заговорили як про «російського Рембрандта». І ось все це — почесні, слава були забуті, відкинуті, лише одна доля могла відкритися йому — доля Кобзаря...

І золотий й дорогий

Мені, щоб знали ви, не жаль

Моєї долі молодого...

Перечитуючи написане Шевченком — не тільки «Кобзар», з дитинства мою улюблену книжку, над якою могла ридати і сміятися, але й повісті російською мовою, я не можу приховати подиву від його ерудиції. У віршах і прозі Шевченка присутні мотиви і образи не тільки з історії України: Коліївщина, гайдамаки, Гонта і Залізняк, високі могили в степах, вітер прадавніх доріг. Тут зустрічаються образи біблейських легенд, відомості про архітектуру древнього Риму, Коклес, Та-

мерлан і Торвальдсен. Різні епохи, різні сфери діяльності. А над цим — образами і філософськими узагальненнями — піднімається велика любов до рідного народу, до України, з її піснями, традиціями, добротою...

Частина друга.

Мій Шевченко,

або Іспанська гітара

Франсіса Гойї

Кажуть, що коли прекрасний російський художник Іван Миколайович Крамської писав картину «Русалки», у його майстерні стояв «Автопортрет» Тараса Шевченка. Можливо. Тим більше, що майже одночасно з «Русалками» Крамської писав портрет українського бунтівника. І дивлячись на картину Крамського, як не згадати знівечену долю русококих сестер поета, над якою він пролив стільки сліз, починаючи вже з першого вірша «Причинна», що відкриває шевченківський «Кобзар».

Рева та стогне Дніпр широкий,

Сердитий вітер завива...

Мене не дивує, що не кожен може назвати автора цих рядків, адже давно вже вступ до поезії про трагічну долю захочаних козаків і дівчини, став народною піснею, що сьогодні входить до репертуару будь-якого хору, як самодіяльного, так і професійного. Але... може здатися дивним, коли в цих шевченківських словах раптом чувається перебір ніжних струн іспанської гітари. Одна справа — хор, його могутнє відлуння, мов плескіт хвиль Славутича, інше ж — гітара, звуками якої так легко передати інтимні почуття. Та одного разу мені довелося почути цю мелодію, транскриповану для гітари. Франсіс Гойя, гіта-

рист, популярний у нашій країні не менш ніж Пако ді Лусія, записав її на платівку. Ніжний перебір струн... Але з якою емоційною силою звучить ця дорога мелодія!

...За що ви любите Тараса Шевченка? З цим запитанням звернулася я до школярів і студентів. Адже кожен з нас може говорити на тему «Мій Шевченко», бо всі ми — Тарасові діти. Різні почула у відповідь. Деякі співрозмовники мене засмутили. Пояснювати свою любов до Шевченка тільки тим, що поет писав про долю пригнобленого українського народу — це значить вивчити урок можна навіть на п'ятірку, але... Не можна так про Шевченка.

В. П. Марко, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри української літератури педагогічного інституту: А що вас дивує? Так їх вчили у школі. Щоб відчувати Шевченка рідною, дорогою людиною, треба знайомитись з його творчістю не тільки у школі.

— Діти й знайомляться. Знаєте, я запитала у першокласниці Наталочки Лукич з п'ятої школи, чи знає вона вірші Шевченка і за що любить, дівчинка відповіла: «Люблю, бо він був проти війни». У свідомості дитини все накладається на наш час. На жаль, далеко не всі розуміють Шевченка, як свого сучасника.

В. П. Марко: Оце вірно! Ставлення до Шевченка не повинно бути музейним.

Олена Матеєнко, студентка другого курсу педфаку: Я родом з Черкащини, з тих місць, де народився великий поет. Для мене він ніколи не був просто пам'ятником. Він — живий, натхненний, гнівний.

Оксана Пасіниченко, учениця 7 класу школи № 5: За що я люблю Шевченка? Бо він був дуже добрим, ніжним, любив природу. Він хотів, щоб скрізь було так красиво, як на Україні. Коли йому прислали у заслання гілочку верби, він посадив її...

В. ФЕДОРОВА.

ЗВУЧИТЬ

ФАРФОРОВА

ФЛЕЙТА

Перший на Кіровоградщині ансамбль оканістів створений у Глодоському сільському будинку культури. Цікава доля цього творчого колективу, і старовинного, напівзабутого народного інструмента. Художній керівник будинку культури, любитель і популяризатор народної музики Микола Олександрович Кириченко якось прочитав у журналі розповідь любителя музики з Чернігівської області Олександра Петровича Ханала про онарину — своєрідну флейту, виготовлену з фарфору або глини. Це так зацікавило Мишолоу Олександровича, що він наскоро зібрався і вирушив у подорож... за піснями.

Кілька днів гостював М. О. Кириченко у колеги по захопленню, котрий за його першим учителем. На прощання Олександр Петрович вручив гостеві онарину. Микола Олександрович швидко за-

хопив односельців грою на новому для рідних місць інструменті. Але де взяти його для оркестру? Згадав адресу майстра гончарної справи з Вінницької області Олексія Михайловича Алешкіна, написав листа і одержав запрошення приїхати. У результаті — два десятки інструментів.

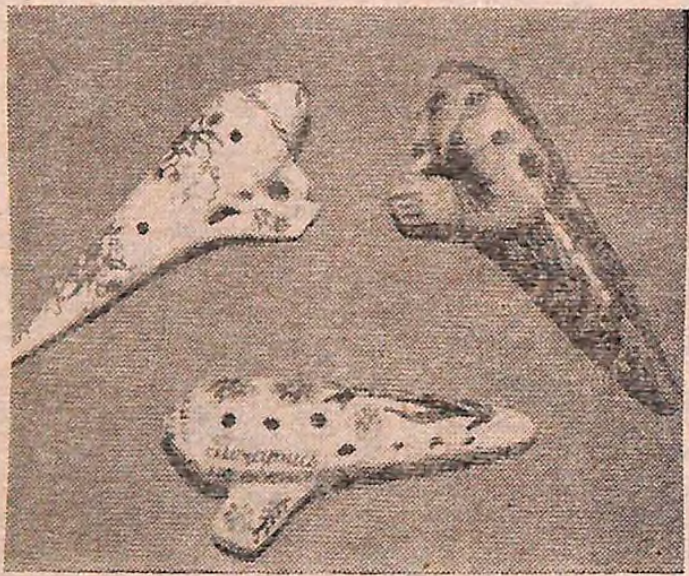
Зараз у ансамблі більше десяти школярів місцевої десятирічки. По-новому зазвучали добре відомі мелодії. Юним музикантам

зплідували не тільки в рідному селі, а й на заклучних оглядах районного фестивалю художньої і самодіяльної творчості, присвяченого 70-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції.

На знімках: виступає група онаринистів; М. О. Кириченко: ось вона — онарина.

І. ДЕМЧУН.

Фото автора.
Новоукраїнський район

ТРИВАЄ КОНКУРС ЗНАВЦІВ КОМПОЗИЦІЙ

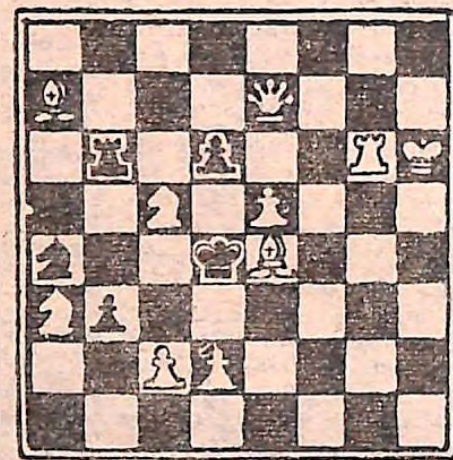
ЗАВДАННЯ № 6

БІЛІ: Крб6, Фа4, Лd1, Сс8, Кd5, Ке3, п.п. b3, c2, c5, e2, f4, g2, h2 (13).

ЧОРНІ: Крe4, Лe1, Ch7, Ch8, п.п. a6, b5, d4, g5, h4 (9).

Білі починають.

Мат у три ходи (3 очка).

НАШ КАЛЕНДАР

5 березня виповнилося 125 років з дня народження видатного німецького гросмейстера Зігберта Тарраша.

Любителям шахів напевно не треба представляти цього талановитого шахіста, одного з претендентів на шахову корону, головного суперника Е. Ласкера та М. Чигоріна. Саме Таррашу належать такі слова: «Шахи, як любов і музика, здатні робити людину щасливою».

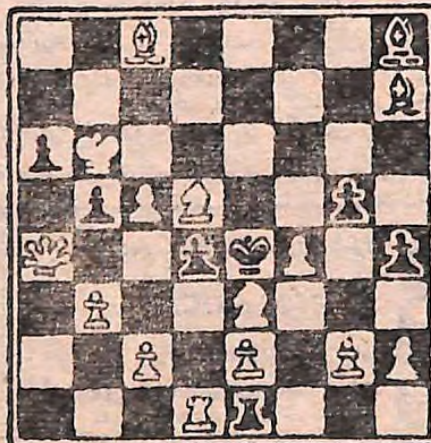
Зігберт Тарраш увійшов до історії шахів не лише як претендент на світову першість. Глибокий теоретик, прихильник пової позиційної школи Вільгельма Стейніца, Тарраш розвинув його вчення. Він приблизно теоретичну концепцію Стейніца до практичних гри, сформулював ряд принципів та правил, котрим належить користуватися при аналізі позицій та прийнятті рішень.

Завдяки постійній пропаганді своїх поглядів та педагогічному хисту Тарраш завоював у шаховому світі великий авторитет. Він став учителем покоління майстрів, які ступили на міжнародну шахову арену відразу після Стейніца.

ДО ВАШОЇ БІБЛІОТЕКИ

Як навчити дитину грати у шахи? Як створити шаховий гурток у школі?

Відповіді на ці та інші запитання ви зможете одержати з книги О. М. Костева «Вчителю про шахи», яка нещодавно з'явилася у книжкових магазинах області. Перші чотири розділи книги присвячено теорії, п'ятий — розповідям про чемпіонів світу, а шостий розділ пропонує методичні рекомендації та різноманітні довідкові матеріали.

АВТОГРАФ ДЛЯ ЧИТАЧІВ «МК»

Олена ПРОКЛОВА:

«СИНІЙ ПТАХ МОГО НАТХНЕННЯ»

*Дорогі читачі газети
«Молодий комунар»!
Дорогі мої зрители!
Спасибо Вам за вы-
сшие и самые важные
до новых встреч!
С любовью Е. Проклова*

Фільм називається «Дзвонять, відчиніть двері». Потім критику жартували, що Олена так і прийшла в мистецтво: подзвонила у двері. Та жарту чи не жарту, а було це давно. Тоді четвертокласниця Олена Проклова, а сьогодні вже Яринка переросла мамину героїню. «Тобі подобається ходити у кіно?» — запитую у Ярини, яка присутня при нашій розмові. Дівчинка запитально дивиться на маму, адже раніше при зустрічах Олени з кореспондентами Ярина йшла займатися своїми справами, а тут ніби сама дає інтерв'ю.

— Подобається, — на-решті говорить вона, — але більше телебачення, так казки показують. — Лена розводить руками, нічого не поробиш. Восьмикласниця Ярина просто захоплена уважкою, що з тих часів, коли вперше потрапила на легендарного «Синього птаха» у МХАТі, де «мама була такою маленькою дівчинкою, ну зовсім схожою на мене».

КОР.: Не знаю чому, але в мене в пам'яті залишилася наша русокоша красуня Маша з «Капітанської дочкі», хоч телевізійна версія, як мені здається, ледь ліпше «зроблена», ніж кіновариант знаменитої пушкінської повісті. Втім, можливо, це й несправедливо, просто старий варіант не-давно показали... по телебаченню.

О. П.: Можливо. Я свій фільм не бачила.

КОР.: Тобто? Але ж це було давно.

Проклова посміхнулася і сказала просто: боюсь. Я зрозуміла. Зустрітися з Пушкіним навіть уявленням автору непросте, а вони з Олександром Абдуловим (Гренголь) були такими молодими.

Мабуть, простіше було б сьогодні розповісти про Олену Проклову, згадуючи її ролі, починаючи від першого фільму О. Мити «Дзвонять, відчиніть двері», де вона, до речі, зустрілася з багатьма видатними акторами, у тому числі й зі своїм тепершнім керівником Олегом Єфремовим.

О. П.: Після закінчення театального вузу я прийшла у МХАТ. А було мені тоді 19 років. Поряд працювали Грибов, Станіцин, Яншин, легендарні мхатовські «старіки».

Проклова прийшла у МХАТ, маючи вже солідний багаж кіноролей, який залежить, звичайно, не тільки від кількості, а й від якості. Ну, по-перше, серед великої кількості зіграних ролей не так багато справжніх удач.

О. П.: Просто була молододою, вважала, побільше треба працювати, зніматися. З віком з'явилось більше відповідальності, звідси подвоїлись вимоги до себе.

КОР.: Що ви вважаєте своїм творчим кредо?

О. П.: Захопити глядача, примусити його співпереживати. Цьому вчили насі великі корифеї, цього вимагає Олег Миколайович Єфремов, неповторна особистість у нашому театрі.

КОР.: Для вас важливий результат?

О. П.: Ні, сам процес. Розумієте, ніколи не знаєш, що вийде, працюючи над роллю, особливо в театрі. Тут роль можна вдосконалювати і вдосконалювати. Я певна, що ніколи не зіграю двічі однаково. Можливо, це самоповаженість?

Повторюю, я знала Проклову по кіно. І, зізнаюсь, загалом Олена була для мене прийнятнішою, ніж своїй фільмах. До тих пір, поки я не побачила її у мхатівській виставі «Валентин і Валентина», де актриса була введена на роль головної героїні. Не знаю, настільки зіграла те, що я не бачила першої вишитої А. Вертинської, але для мене «блудина внучка», тендітна, неважка, захоплена Валю О. Прокловою стала загалом незрозумілою тією виставою. Героїня хвилювала, її пошуки відповіді на таке просте і таке складне питання для кожного з нас: «Що таке любов?»

Видно, що розуміння і співпереживання. І від вистави до вистави Проклова була все переконливішою, граючи юну москвичку 70-х років, яка тільки починає зрозуміти, що любов — це не шоденне свято з першотравневими нівами і улюбленим червоним кошыком повітряних кульок. У реальному житті Лена схожа на своїх героїнь — гордий, незалежний, з почуттям власної гідності. У ній все привабливе: від наймодніших суконь (до речі, Проклова вміє шити, в'язати, гарна кулінарка) до вміння відстоювати свою думку.

Говорить народний артист СРСР О. М. Єфремов: «У мене до Лени почуття так би мовити «батьківські» ще з часів першої зу-

стрічі на анімальному майданчику фільму «Дзвонять, відчиніть двері». Хороша, талановита дівчинка».

КОР.: Лена, давайте повернемося до першого фільму. Коли ви в ньому знялись, заговорили, що ви чиясь родичка. Це правда?

О. П.: Провалитись мені на цьому місці! — ні! Батько — військовослужбовець, мама — домашня господиня.

КОР.: Отже, свою яву в кіно ви вважаєте...

О. П.: Везінням. Воно іноді відіграє в акторській житті досить значну роль. Уявіть собі, я була звичайною московською піонеркою і раптом випадок, який визначив все моє майбутнє життя.

Після першого фільму Лена отримувала багато запрошень з кіностудій, від яких переважно відмовлялася. Тобто відмовлялася мама. Вона вважала, що дочці треба насамперед вчитися. І все ж у 1965 році Олена «встигла» привезти з Данії приз за краще виконання дитячої ролі у фільмі «Снігова королева».

КОР.: У вас є роботи, які з тої чи іншої причини дороги вам найбільше?

О. П.: Як і кожна актриса, я могла б сказати, що всі роботи мені дорогі. Ну добре, назву одну — підступну і холодну героїню комедії О. М. Островського «Пізня любов». По-перше, я не зустрічалася до цього часу з творчістю великого російського драматурга, співцем улюбленого мною патріархально-го Замоскворіччя. А по-друге, партнером моїм був І. М. Смоктуновський. Ми так рідко зустрічаємося з ним на сцені рідного театру, хоч вже давно працюємо поруч.

Остання з театральних робіт Олени Проклової, яку мені довелося побачити, роль у виставі «Тамара» С. Злотникова, де вона гостро і різко грає даму у чорному, актрису, що виконує досить неприйнятну роль, перепрошую, плакати на похоронах. Характер героїні Проклової то ледь прорізається у запропонованих обставинах, то висвітлюється іноді з безсоромною відвертістю. А на телебаченні продовжуються зйомки фільму «Прийдеши зійми фільму» (Прийдеши зійми фільму) про сучасності. Олена Проклова грає тут, як ви пам'ятаєте, дружину головного героя.

Будуть і нові ролі, нові зустрічі з актрисою, яка у своєму прагненні осягнути життя людського духу вміє бути чесною і переконливою.

В. ЛЕВОЧКО,
спецкор «Молодого комунара»
м. Москва.

ВІВТОРОК

▲ ЦТ (I програма)

7.00 — Ранкова зарядка. Мультфільм. Музика. 7.30 — Час. 8.05 — Ф. Абрамов. «Дім». Фільм-вистава Ленінградського Малого драматичного театру. 10.45 — Новини. 16.00 — Новини. 16.10 — Мизина школа. 16.40 — Чого і чому. Передача для дітей. 17.10 — Агпроприм: сьогодні й завтра. 17.40 — Новини. 17.45 — Документальний телефільм. 18.05 — Поєми революції. Фільм-копект. 1. Сельвінський. «Улья-лашвіна». 18.50 — Сьогодні у світі. 19.00 — Проблеми — пошуки — рішення. Обговорюємо проект Закону про державні підприємства (об'єднання). 21.00 — Час. 21.40 — Концерт майстрів мистецтва Литви в Центральному концертному залі. 23.20 — Сьогодні у світі. По закінченні — 23.35 — Ша-ховий випуск. Матч претендентів на звання чемпіона світу.

▲ УТ

10.00 — Новини. 10.15 — Народна творчість. 10.35 — Шкільний екран. 7 клас. Фі-зика. 11.05 — «Доброго вам здоров'я». 11.40 — Шкільний екран. 7 клас. Російська лі-тература. 12.15 — «До дже-реп краси». 13.45 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — «Срібний дзвіночок». 17.00 — На допомогу школі. 17.00 — раз Устима Кармелюка в українській літературі. 17.30 — «Довір'я». 18.00 — Інформаційний випуск. (Ки-ровоград). 18.10 — «На хви-лі дружби». Фольклорний театр Литовської РСР. (Ки-ровоград). 19.00 — Актуаль-на камера. 19.35 — «В сім'ї вольний, новий». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Час. 21.40 — «В сім'ї вольний, новий». 23.10 — Актуальна камера. Вечірній випуск.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Документальний фільм. 8.35, 9.35 — Географія. 7 кл. 9.05, 14.15 — Німецька мова. 10.05 — Училиш СРТУ. Астрономія. 10.35, 11.40 — М. Шолохов. «Нахабення». 6 кл. 11.05 — Радянський пейзажний живопис 20 — 30-х років. 12.10 — Фільм «Співучасники». 13.45 — Екран — учитель. Основи інформатики і обчислюваль-ної техніки. 9 кл. 14.45 — Новини. 18.00 — Новини. 18.15 — «Різдвяна революція і поезія». 6. Чаренц. 19.00 — Ритмічна гімнастика. 19.30 — Футбол. Чемпіонат СРСР «Динамо» (Москва) — «Жаль-гірськ». 2 тайм. 20.15 — Ве-чірня казка. 20.30 — Музич-ний іоск. 21.00 — Час. 21.40 — Фільм «Йшов чет-вертий рік війни». 23.05 — Новини. 23.10 — Теніс. Чем-піонат СРСР. Чоловіки.

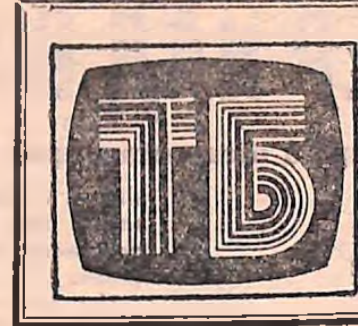
СЕРЕДА

▲ ЦТ (I програма)

7.00 — Ранкова зарядка. Мультфільм. Музика. 7.30 — Час. 8.00 — Шаховий ви-пуск. Матч претендентів на звання чемпіона світу. 8.10 — Веселі старти. 8.55 — Че-вільне — пейзажне. 9.55 — Новини. 16.00 — Новини. 16.15 — Концерт дитячих художніх колективів. 17.00 — XXVII з'їзд КПРС і актуаль-ні проблеми філософії. 17.30 — Новини. 17.35 — «До шістнадцяти і старші». 18.20 — Сьогодні у світі. 18.30 — Мультфільм. 18.40 — Універ-ситет сільськогосподарсь-ких знань. 19.25 — Новини. 19.30 — Телевізійна «Про-шу не називати мого прізви-ща». Автор К. Прошутин-ська. 21.00 — Час. 21.40 — Виступ Державного Кубан-ського козацького хору в Кон-цертній студії Останкіно. 22.40 — Сьогодні у світі. 22.55 — Дзеркало сцени. Те-атральний огляд. 0.00 — Футбольний огляд.

▲ УТ

10.00 — Новини. 10.15 — Народні таланти. 10.35 — Шкільний екран. 11.05 — «Село і люди». 11.40 — Ху-дожній фільм «Доброволь-ці». 13.15 — Майстри гумо-ри.

3 10 по 13
березня
1987 року

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Документальний телефільм. 8.35, 9.35 — В. Маяковский «Незвичайна пригода...». 7 кл. 9.05, 14.10 — Іспанська мова. 10.05 — Училиш СРТУ. Історія. 10.35, 11.40 — Зоо-логія. 7 кл. 11.00 — «Подорож по Москві». «Вулиця Герцена». «Лейпський про-спект». Наукова — популяр-ний фільм. 12.05 — Фільм «Йшов четвертий рік війни». 13.25 — «Уроки історії». Тележурнал. 18.00 — Новини. 18.15 — Релігія. 18.20 — Документальний фільм «Ле-нінград — колись Великого Жовтня». 18.30 — Ритміч-на гімнастика. 19.00 — Клуб мандрівників. 20.00 — Вечір-ня казка. 20.15 — «Спів-дружність». Тележурнал. 20.45 — Народні мелодії. 21.00 — Час. 21.40 — Спортивна програма: фігурне катання, Чемпіонат світу. Оригіналь-ний танець: бекетбол. Ку-бок європейських чемпіонів. Чоловіки. «Жальгірськ». «Елан Вірне» (Франція) стрибки у воду, міжнародні змагання «Весняні ластів-ки»; теніс. Чемпіонат СРСР. Чоловіки. 23.55 — Новини.

П'ЯТИНИЦЯ

▲ ЦТ (I програма)

7.00 — Ранкова зарядка. Мультфільм. Музика. 7.30 — Час. 8.00 — Шаховий випуск. Матч претендентів на звання чемпіона світу. 8.10 — Документальний телефільм. 8.40 — Телефільм «Мій най-полюбний детектив». 10.05 — Новини. 16.00 — Новини. 16.15 — Фільм «Ми вас лю-бимо». 17.40 — Новини. 17.45 — «Російський музей». Рос-ійська скульптура. 18.15 — Сьогодні у світі. 18.25 — Зу-стріч з Героем Соціалістич-ної Праці заслуженим будів-ельником РРФСР В. Серіко-вим у Концертній студії Ост-анкіно. 19.40 — Новини. 19.45 — Фігурне катання. Чемпіонат світу. Чоловіки. Довільна програма. 21.00 — Час. 21.40 — 12-й випуск. 23.10 — Сьогодні у світі. 23.25 — Дзвізоль панорама.

▲ УТ

10.00 — Новини. 10.10 — Виробничі гімнастика. 10.20 — Фільм — концерт «Взяв би я бандуру». 10.35 — Шкільний екран. 5 клас. Музика. 11.10 — Художній телефільм «Перікола». 12.30 — «Енергія молодих — перебудові». Про роботу XXV з'їзду ЛКСМ України. 13.30 — Новини. 13.45 — Лю-бителям хорошого співу. 16.30 — Новини. 16.40 — «Срібний дзвіночок». 17.05 — Атеїстичні діалоги. 18.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Тбілісі) — «Діна-мо» (Київ). Під час перерви — 18.45 — Інформаційний випуск (Кіровоград). 19.45 — Актуальна камера. 20.20 — Концерт. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Час. 21.40 — Вперше на екрані. Кінокомедія «Все як наші-лося, або Чемадан». 22.50 — Актуальна камера. Вечірній випуск. 23.20 — Футбол — жонкей.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Документальний телефільм. 8.35, 9.35 — Історія. 4 кл. 9.05, 14.40 — Англійська мо-ва. 10.05 — Училиш СРТУ. Загальна біологія. 10.35, 11.40 — Географія. 5 кл. 11.05 — Наш сад. 12.10 — Фільм «Вілена дізна». 14.10 — Новини. 18.00 — Новини. 18.05 — Із «світової світо-вої музичної культури». Фі-ліст. 19.45 — Документаль-ний телефільм. 20.00 — Ве-чірня казка. 20.15 — Для всіх і для кожного. 21.00 — Час. 21.40 — Музичний фільм. 22.50 — Новини.

Редатор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.

НАША АДРЕСА:
316050. МПС,
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-54-26; відпо-відального секретаря — 2-55-65; відділа робітничої молоді та внутрішнього життя, сільської молоді — 2-53-94; про-паганди, листів і масової роботи — 2-58-82; учнівської молоді, морально-естетичного виховання — 2-55-65; вій-ськово-патрістичного виховання та спор-ту, фотолaboratorii — 2-53-22; оголо-шень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.
Друкарня Імені І. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

На українському мові.

ВН 01512

Індекс 61103.

Обсяг 0,5 друк. арн.

Зам. № 122.

Тираж 63 800.